

Restes del Bronze Final a can Cortès

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Camí can Candeler, s/n.
Emplaçament A 300 m al sud-est de can Cortès.

Coordenades:

Latitud: 41.391429993722
Longitud: 2.0821478964069
UTM Est (X): 423265
UTM Nord (Y): 4582617

Classificació

Número de fitxa 08221 - 85
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Prehistòric Edats dels Metalls
Segle IX aC.
Any 875-800 aC.
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: L'indret ha estat modificat per la instal·lació d'una torre elèctrica.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BPU-69
BCIL número de registre 222-I per aprovació de la Comissió d'Urbanisme del 7 de maig de 1987.
Data aprovació: dj., 07/05/1987 - 12:00
Número inventari CCAA 12940
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil

Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08219A004000060000KX
Fitxes associades:
[Can Cortès - Ca n'Orta - Ca n'Arnella](#)
Autoria de la fitxa Josep Maria Solias Arís i David Torres Rodríguez- Kuanum
Data de registre de la fitxa: dv., 18/10/2024 - 07:46

Descripció

Jaciment arqueològic d'habitatge datat en una cronologia del Bronze Final, situat al vessant dret del llit del torrent de can Cortès, a 300 m al sud-est de la masia de can Cortès.

Es tracta d'un fons de cabana de planta rectangular excavada al terreny natural, de fons pla i parets verticals, amb unes dimensions conservades de 3,5 m d'amplada i 1,20 m de llargada. Malgrat l'estat de l'estructura en el moment de l'excavació arqueològica que només conservava una cinquena part de la seva planta, a un dels seus extrems, de forma absidal, es van poder documentar una cubeta de combustió i un forat de pal.

L'estructura de combustió, de planta irregular i en forma de cubeta, presentava 0,70 m d'amplada, 1,20 m de llargada i 21 cm de fondària. Per la seva morfologia s'identificà com una llar de foc. Juntament amb la llar de foc, s'excavà un retall de 55 x 40 cm de costat i 14 cm de fondària, que per la seva morfologia i situació dins de l'espai interior del fons de cabana, va ser interpretat com un forat de pal d'un dels pilars de sustentació de la coberta de l'estructura. L'entrada, desapareguda, hauria estat orientada en direcció sud-oest, mirant cap al torrent.

L'excavació va recuperar 304 peces arqueològiques, la majoria fragments ceràmics d'urnes, de vasos amb decoració aplicada de cordons, de vasets globulars o de plats tapadora. El conjunt ceràmic va permetre datar l'ús de la cabana entre els anys 875 i 800 aC. A més de la ceràmica es recuperaren restes òssies de cabra o ovella, valves de petxines i fragments de fang del revestiment de la coberta, amb empremtes de llavors de civada, de blat i d'espigues de civada. La presència d'aquestes restes vegetals va permetre fer una interpretació del paisatge de la zona durant el Bronze Final, amb l'evidència del cultiu de cereal.

També cal destacar la troballa d'un fragment de parietal esquerre d'humà adult, que es va relacionar amb la possibilitat d'algun tipus de ritual fundacional de l'espai d'habitatge.

Observacions:

El jaciment arqueològic es troba dins de la serra de Collserola, espai que forma part de la Xarxa Natura 2000, una xarxa europea d'espais naturals protegits que té com a objectiu garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de les espècies de flora i fauna silvestres d'interès comunitari. El 5 de setembre de 2006, el Govern de Catalunya, amb l'Acord de Govern 112/2006, aprova la llista definitiva de LIC (Lloc d'Importància Comunitària) i de ZEPA (Zona Especial Protecció Aus) que configura la Xarxa Natura 2000 al nostre país.

El Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola (PEPNat), aprovat el 2020 amb aprovació definitiva per Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya en sessió del 6 d'abril de 2021, estableix les directrius per a la preservació dels valors naturals i paisatgístics del parc, així com per a la regulació dels usos i activitats que s'hi desenvolupen.

Aquest pla és l'eina principal per a la gestió sostenible de l'espai natural.

Història

A inicis del segle XX la cabana va ser escapçada per a fer-hi un marge per a conrear. A finals de la dècada de 1960 David Guasch descobreix material en superfície i el 1973 l'equip de la penya del Moro va realitzar prospeccions i un sondeig que va permetre recuperar els primers materials.

L'any 1980, entre el 15 de juny i el 15 de juliol, es va realitzar una excavació arqueològica d'urgència a través de l'Institut de Prehistòria i Arqueologia de la Diputació de Barcelona, dirigida per Àngels Petit i Jordi Rovira, la qual va permetre definir correctament l'estructura de fons de cabana.

Bibliografia

PÉREZ SÀNCHEZ, Miquel; ROURA NUBIOLA, Margarida; SANAHUJA TORRES, Dolors; SOLIAS ARÍS, Josep Maria (1982-1986). *Catàleg i Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic de Sant Just Desvern*. Ajuntament de Sant Just Desvern.

PÉREZ CONILL, Jordi (1987). "Prehistòria i Història Antiga". *Sant Just Desvern, un paisatge i una història*. Ajuntament de Sant Just Desvern. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

PÉREZ SÀNCHEZ, Miquel; ROURA NUBIOLA, Margarida; SANAHUJA TORRES, Dolors; SOLIAS ARÍS, Josep Maria (1982-1986). Fitxa, 69. *Catàleg i Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic de Sant Just Desvern*. Ajuntament de Sant Just Desvern.

PETIT MENDIZÁBAL, Mª Àngels; ROVIRA PORT, Jordi (1982). "Can Cortès, Sant Just Desvern". *Les excavacions arqueològiques a Catalunya els darrers anys*, núm. 1, p. 190-192. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

PETIT MENDIZÁBAL, Mª Àngels; ROVIRA PORT, Jordi (1989). "El fons de cabana de Can Cortès". *I Jornades Arqueològiques del Baix Llobregat. Pre-actes*, volum 1, p. 38-48. Ajuntament de Castelldefels.

PETIT MENDIZÁBAL, Mª Àngels; ROVIRA PORT, Jordi (1996). *La unitat habitacional de Can Cortès (Sant Just Desvern, Barcelonès). Una cabana del Bronze Final a l'antic estuari del riu Llobregat*. Museu d'Arqueologia de Catalunya. Barcelona.

VILA FÀBREGAS, Goretti (2002). *Actualització fitxes arqueològiques: Catàleg i Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic*. Sant Just Desvern.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya](#)

